
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2018:2

Tema för kyrkomötet 2019

Sammanfattning

I betänkandet behandlas presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019. I skrivelsen föreslår presidiet att temat för 2019 års tematiska kyrkomötessammanträde ska vara undervisning. Utskottet anser att förslaget är väl avvägt och föreslår att presidiets förslag till beslut ska bifallas.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla presidiets förslag att temat för det tematiska kyrkomötessammanträdet 2019 ska vara undervisning.

Presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019

Kyrkomötet beslutar att temat för det tematiska kyrkomötessammanträdet 2019 ska vara undervisning.

Yttrande från andra utskott

Gudstjänstutskottet, Ekonomiutskottet, Ekumenikutskottet, Kyrkolivsutskottet, Samhälls- och kulturutskottet och Förvaltarskapsutskottet har yttrat sig över skrivelsen (PSkr 2018:1) i yttrandena G 2018:1y, E 2018:1y, Eu 2018:3y, Kl 2018:1y, SK 2018:3y och F 2018:1y, *bilaga 1–6*.

Bakgrund

Gällande ordning

Kyrkomötet 2017 fattade beslut om att i en särskild arbetsordning för kyrkomötet (SvKB 2017:7) införa bestämmelser om tematiska kyrkomötessammanträden. Den särskilda arbetsordningen är tillfällig och upphör att gälla vid utgången av den 31 december 2021. Bestämmelserna kompletterar under denna tid kyrkomötets arbetsordning (SvKB 1999:3).

För att hålla ett sammanträde begränsat till ett eller flera särskilda ämnen enligt den särskilda arbetsordningen, dvs. ett tematiskt kyrkomötessammanträde, måste kyrkomötet fatta särskilda beslut om detta. Det får inte heller ske vid fler än två tillfällen under den tid som arbetsordningen gäller. Vid ett sådant tematiskt sammanträde ska kyrkomötet bara behandla motioner som berör det eller de särskilda ämnen som har bestämts eller har inlämnats med anledning av en skrivelse från kyrkostyrelsen (2 §).

Beslut om tema fattas av kyrkomötet efter förslag från presidiet. Presidiet ska, innan förslaget lämnas, samråda med *företrädarna för nomineringsgrupperna, biskopsmötet och kyrkostyrelsen* (3 § och KmSkr 2017:10).

Ett beslut om att hålla ett tematiskt kyrkomötessammanträde enligt den särskilda arbetsordningen ska fattas senast året före det år som sammanträdet ska genomföras (4 §).

Kyrkomötet 2017 fattade beslut om att 2019 års kyrkomöte ska genomföras enligt den särskilda arbetsordningen, men fattade inget beslut om ämne för sammanträdet. Beslut om tema måste fattas av 2018 års kyrkomöte.

Presidiets skrivelse

Samråd

Kyrkomötets presidium har genomfört samråd med företrädarna för nomineringsgrupperna, biskopsmötet och, vid två tillfällen, kyrkostyrelsens arbetsutskott. En komplett redogörelse över samråden finns i presidiets skrivelse (PSkr 2018:1, s. 4).

Presidiets förslag

Kyrkomötets presidium har i skrivelsen *Tematiskt kyrkomöte 2019* (PSkr 2018:1) som särskilt ämne för det tematiska kyrkomötessammanträdet år 2019 föreslagit *undervisning*.

Enligt presidiet ska ett ämne vara konkret, möjligt att omsätta i praktiken och ha en sådan form att det är möjligt att göra ett medskick till kyrkostyrelsen. Dessa förutsättningar menar presidiet att det föreslagna ämnet uppfyller. Därutöver anför att undervisning har en central plats i kyrkans historia från urkyrkans dopundervisning, över medeltidens kalkmålade bibelberättelser till dagens kyrkoordning, där undervisning ingår som en aspekt i församlingens grundläggande uppgift. Svenska kyrkan har, menar presidiet, en tradition av såväl obligatorisk folkundervisning som frivilligt lärande i den lilla gruppen. Förutsättningarna för att bedriva undervisning har däremot förändrats. Presidiet anför (PSkr 2018:1, s. 4):

Vi lever i ett sedan många år tillbaka sekulariserat samhälle samtidigt som invandring och religiös pluralism gör religiösa uttryck synligare. Vi ser samtidigt hur kunskapen om kristen tro minskar i kyrkans omvärld, och vår verksamhetsstatistik visar att allt färre barn döps och antalet ungdomar som väljer att konfirmera sig minskar. De senaste två åren har även antalet tillhöriga som väljer att lämna Svenska kyrkan ökat.

Den rådande utvecklingen har under lång tid oroat kyrkomötets ledamöter, och många är de motioner som skrivits inom området undervisning och mission. Kyrkomötet har också, med anledning av dessa motioner och utskottens förslag till beslut, givit kyrkostyrelsen i uppdrag att genomföra olika satsningar inom området. Här kan nämnas satsningen *Dela tro – dela liv* under perioden 2013–2018, en gemensam satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Den satsningen har sin grund i flera beslut som kyrkomötet fattat (KmSkr 2010:10 Öka kunskapen om kristen tro, KmSkr 2009:17 Kristen tro i en ny situation och i ett nära samband med KmSkr 2008:21 Kyrkans undervisning och KmSkr 2009:14 Kommunikation kring dopet och medlemskapet).

Undervisning är också ett centralt tema i den av 2017 års kyrkomöte fastställda planen för verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans

nationella nivå åren 2018–2020, KmSkr 2017:26. Av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2017:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2018–2020 framgår bland annat prioriteringen av en genomgripande satsning på lärande och undervisning. Kyrkostyrelsens arbetsutskott har den 23 maj 2018 ställt sig bakom dokumenten för *Program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan*. Av den övergripande ideologiska beskrivningen framgår att det ska ske i form av en systematisk satsning som ska bidra till att Svenska kyrkans lärande och undervisning stärks. Det framgår av programbeskrivningen att arbetet kommer att ske i tre linjer genom att (1) stödja arbetet i stift och församlingar, (2) utveckla en digital plattform samt (3) utveckla stöd till insatser i offentligheten/det offentliga samtalet. Till programmet hör också att arbeta vidare med ett förslag till förändring i kyrkoordningen avseende församlingens undervisning.

I det samråd som genomfördes med företrädarna för nomineringsgrupperna önskades en avgränsning av det föreslagna ämnet till att inte avse Svenska kyrkans yrkesutbildningar. Presidiet föreslår därför att ”det föreslagna temat undervisning inte ska behandla Svenska kyrkans yrkesutbildningar”. Presidiets föreslagna begränsning framgår av presidiet överväganden och inte av beslutsförslaget. Vidare anför presidiet (PSkr 2018:1, s. 5):

I inledningen till kyrkoordningens andra avdelning anges att syftet med församlingens grundläggande uppgift är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas. Vi kan samtidigt konstatera att kristen tro är en för allt färre känd, upplevd och levd verklighet. I hela Svenska kyrkan, på alla nivåer och på många olika sätt, behövs därför utåtriktade arbeten som gör att det kristna budskapet når fram till och berör många människor. Med kraft och inspiration inte minst från tidigare kyrkomöten har kyrkostyrelsen påbörjat ett program som kommer att pågå fram till 2020 med att stärka hela Svenska kyrkans undervisning. Vi uppfattar det vara angeläget att ha undervisning som tema vid vårt första tematiska kyrkomöte.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla presidiet förslag att temat för det tematiska kyrkomötessammanträdet 2019 ska vara undervisning.

Utskottet noterar att presidiet, inför att presidiet lämnade sitt förslag, har genomfört det föreskrivna samrådet med företrädarna för nomineringsgrupperna, biskopsmötet och kyrkostyrelsen. Inför sin behandling bjöd utskottet in övriga utskott att yttra sig över presidiet förslag och utskottet har tagit del av de synpunkter som framkommit. Utskottet menar att det förslag till tema för kyrkomötet 2019 som presidiet har lämnat, inklusive den begränsning som framgår av presidiet överväganden, är väl avvägd och ska bifallas.

Uppsala den 5 oktober 2018

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Migelle Wikström, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Roberth Krantz, Mattias Benke, Tommy Eriksson, Maria Lagerman, Per Lindberg, Sven Gunnar Persson, Anette Nordgren, Christina Hjelm, Håkan Widepalm, Arnold Boström, Olle Reichenberg, Johnny Lilja, Lars B Andersson och Irene Oskarsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lars-Ola Dahlgvist, Lars G Linder, Marie Johansson, Victor Ramström, August Hermansson, Benny Ahreemark Persson, Märta Brita Forsberg Svensson, Linda Lindberg, Margareta Karlsson, Olov Lindquist och Marja Sandin-Wester.

Biskoparna Ragnar Persenius och Åsa Nyström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2018:1y

Tematiskt kyrkomöte 2019

Till Organisationsutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Gudstjänstutskottet har beretts möjlighet att yttra sig över presidiets skrivelse 2018:1 om tematiskt kyrkomöte 2019. Utskottet ställer sig positivt till presidiets förslag och ser med glädje fram emot detta. Utskottet ser att erfarenheterna från satsningen *Dela tro – dela liv* kan bidra till temat och noterar att fokus ligger på undervisning som en del av församlingens grundläggande uppgift. Utskottet har diskuterat avgränsningen till att inte ta upp de kyrkliga utbildningarna och bejakar den, även om temat i sig naturligtvis berör frågor om anställdas kompetens och uppgift inom detta område. Genom att anlägga ett brett perspektiv på undervisning som främst riktar sig till lekfolket gränsar temat här till missionsuppgiften.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Gudstjänstutskottets vägnar

Sofija Pedersen Videke, ordförande

Maria Klasson Sundin, sekreterare

Beslutande: Sofija Pedersen Videke, ordförande, Roger Olsson, Anna-Karin Stråle Börjesson, Kekke Waltersson, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Bergström, Anna Thuresson, Margareta Andersson, Daniel Engström, Sven Milltoft, Elise Solberg, Berth Löndahl, Marjut Ervasti och Vivianne Wetterling.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Gunilla Bengtsson, Carola Norén, Jan Lundgren, Lars Beckman, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Bartłomiej Szulc, Sara Seppälä, Zandra Pettersson, Lena Jönsson, Eva Kyrk och Alve Svensson.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekonomiutskottets yttrande 2018:1y

Tematiskt kyrkomöte 2019

Till Organisationsutskottet

Ekonomiutskottets yttrande över presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Ekonomiutskottet tillstyrker presidiets förslag om tema för det tematiska kyrkomötets sammanträde 2019.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Ekonomiutskottets vägnar

Veine Backenius, ordförande

Jan Östlund, sekreterare

Beslutande: Veine Backenius, ordförande, Mats Ludvigsson, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Peter Bernövall, Marie Wojidkow, Åke Marcusson, Berith Pagels, David Lång, Bengt Kjellgren, Suzanne Fredborg, Jenny Nilsson, Erik Johansson och Sara Lindalen.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Leif Nilsson, Hilka Andersson, Roger Sjöberg, Patrik Linde, Birgitta Nilsson, Kjell Kallenberg, Victor Backström, Mats Nilsson, Roger Sandström, Fredrik Ottesen, Petter Nilsson, Björn Falkeblad och Terence Hongslo.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2018:3y

Tematiskt kyrkomöte 2019

Till Organisationsutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Ekumenikutskottet bejakar förslaget att *undervisning* blir övergripande tema för kyrkomötet 2019.

Utskottet påtalar behovet av en tydlig plan för att utvärdera det tematiska kyrkomötet, samt vikten att det även ska bli möjligt att behandla motioner under det tematiska kyrkomötet. Motionerna kan i den mån det är möjligt lämpligen fördjupa det tema som är fastställt.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Ekumenikutskottets vägnar

Gun Eriksson, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Gun Eriksson, ordförande, Katarina Glas, Stefan Hortlund, Agneta Brendt, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Johan Garde, Ulla Birgersdotter, Karin Nodin, Jan Wahn, Camilla Berard Granström, Jan Olov Sundström, Jerker Schmidt, Anders Nihlgård och Anders Novak.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christian Bonde, Erik Vikström, Veronica Litström, Britas Lennart Eriksson, Stig Axelsson, Roger Larsson, Kristin Molander, Åsa Ingårda, Niklas Larsson, Linnea Bjuhr, Madelaine Erlandsson, Birgitta Axelsson Edström och Caroline Åkerhielm.

Biskoparna Fredrik Modéus och Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2018:1y

Tematiskt kyrkomöte

Till Organisationsutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Utskottet anser att temat för 2019 års kyrkomöte är viktigt, men utskottet ser gärna att temat bör vidgas till att också rymma lärandeperspektiv. Utskottet föreslår att temat blir lärande och undervisning. Detta stämmer också bättre med satsningen *Program för lärande och undervisning*.

Utskottet menar att det är viktigt att värna intentionen med de tematiska kyrkomötena. Därför anser utskottet att de avgränsningar som gjorts gällande de kyrkliga utbildningarna är nödvändiga. Det utmanar oss också att höja blicken och tänka ”större”.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Niklas Grahn, ordförande

Peter Ekman, sekreterare

Beslutande: Niklas Grahn, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Kent Karlsson, Elisabet Berggård, Agne Arnesson, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Kurt Lampinen, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Amanda Carlshamre, Erik Olebark Ringheim, Nina Wahlin, Ellionor Moberg, Anders Ahl, Christoffer Wallin, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.

Biskoparna Eva Brunne och Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2018:3y

Tematiskt kyrkomöte 2019

Till Organisationsutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över presidiets skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Utskottet bejakar presidiets skrivelse angående föreslaget tema för det tematiska kyrkomötet 2019.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Anna Lundgren, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Cecilia Clausen, Birgitta Lindén, Olle Rydell, Ellen Leijen, Sofia Rosenquist, Anders Brunnstedt, Boel Johansson, Birgit Kullingsjö, Mikael Eskilandersson, Anna-Karin Westerlund, Elisabet Stålhjem Liljendahl, Tomas Rosenlundh, Elisabeth Sandlund och Marja Hillerström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ann-Christine Rosengren, Gunilla Lundström, Daniel Larson, Lena Arman, Johannes Ekström, Ulla-Britt Holmér, Lars-Ivar Ericson, Ann-Kristin Jonäng, Marcus Lagerroos, Katarina Ramnerö Ödestad, Kjell O Lejon, Bertil Olsson, Bengt Olsson och Catrin Björkman.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets yttrande 2018:1

Tematiskt kyrkomöte 2019

Till Organisationsutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över presidietts skrivelse 2018:1 Tematiskt kyrkomöte 2019.

Förvaltarekapsutskottet tar med glädje emot presidietts skrivelse med förslag på *undervisning* som tema under nästa års kyrkomöte. Utskottet delar presidietts intention att lyfta ett område med stor utmaning i vår tid med ökat behov av undervisning och lärande, något som kyrkomötet också betonat under många år.

I en luthersk kyrka är *undervisning* en fundamental grundsten och i Svenska kyrkan är det en av församlingens grundläggande uppgifter. Att kyrkomötet lyfter detta verksamhetsområde kan bidra till kyrkolivets utveckling i stift och församlingar.

Teologin är grundläggande för hur *undervisning* betonas och gestaltas. Utskottet vill särskilt understryka vårt ansvar för skapelsen och menar att frågor som förvaltarekap och långsiktigt tänkande är omistliga perspektiv i undervisningsuppdraget.

Därför vill utskottet att en biblisk begrundad skapelseteologi och ekoteologi inspirerar den planering som föregås kyrkomötet nästa år och att ett ekumeniskt perspektiv genomsyrar den hållning kyrkomötet har när området behandlas, både vad gäller den kompetensutveckling som erbjuds ledamöter under kyrkomötet och i de eventuella skrivelser som delas innan kyrkomötet börjar. Likaså att de globala målen för hållbar utveckling, *Agenda 2030*, ingår som en naturlig del i kyrkomötets behandling, så att vi strävar efter att hålla samman angelägna perspektiv samtidigt som vi fokuserar på temat *undervisning*.

Ett biskopsbrev om klimatet och Påven Franciskus miljöencyklika är exempel på angelägna konkreta bidrag till kyrkomötet 2019.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Camilla Persson, Sven Erik Bodén, Björn Andersson, Leif Grip, Stefan Linderås, Anne Olofsson, Lennart Persson, Jan-Åke Isaksson, Sven Ingvar Holmgren, Nadja Elhousny Nygårdh, Agneta Granström, Karl-Gunnar Svensson och Leif Nordenstorm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Kicki Mattsson, Rebecca Hägg, Isak Öhrlund, Gunnel Eriksson, Lars Bryntesson, Anna Karin Hammar, Jörgen Åkesson, Victor Månsson, Carin Jakobsson, Elisabeth Werner, Samuel Lilja och Håkan Sunnliden.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.